

بسمه تعالی

بخشنامه شماره (۱) به کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

موضوع: فرآیندها و نحوه اجرای بند (و) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

در اجرای ماده (۳) آیین نامه اجرایی بند (و) و جزء (۴-۲) بند (و) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور موضوع تصویب نامه شماره ۵۱۷۹۱/ت/۵۷۷۸۶۹ هـ مورخ ۱۳۹۹/۵/۱۲ هیات محترم وزیران ضمن ارسال راهنمای استفاده از زیرسامانه تسویه تهاتر و شرح فرآیند صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم (تصویر پیوست) بدینوسیله فرآیندها و روش صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم به شرح ذیل اعلام می شود:

(۱) نکات قابل توجه مشترک در صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم:

۱-۱) فرآیند صدور اسناد تسویه خزانه در سال جاری با ارایه درخواست اشخاص متقاضی مشمول به دستگاه بدهکار آغاز و اسناد تسویه از طریق زیرسامانه تسویه و تهاتر صادر می شود. اضافه می نماید صدور و اعلام تسویه حساب از طریق زیرسامانه مذکور مشمول قانون تجارت الکترونیکی بوده و با توجه به حکم ماده (۱۱) آیین نامه فوق الذکر، در حکم تسلیم و صدور اسناد تسویه خزانه است. نمونه فرم های درخواست اشخاص متقاضی مشمول به تفکیک اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم، در پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی به نشانی <http://iridmo.mefa.ir> درج خواهد شد.

۱-۲) صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم برای تسویه بدهی دستگاه های اجرایی بدهکار، منوط به تایید الکترونیکی و تخصیص اعتبار سازمان برنامه و بودجه کشور می باشد.

۱-۳) معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور (مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی) پس از بررسی و انجام کنترل های لازم نسبت به صدور اسناد تسویه خزانه اقدام می نماید.

۱-۴) بر اساس تبصره (۴) ماده (۴) آیین نامه فوق الذکر، تاریخ اعمال حساب اسناد تسویه خزانه نوع اول و دوم توسط دستگاه های طلبکار، بدهکار، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مرکزی تاریخ صدور اسناد مذکور می باشد.

۱-۵) دستگاه بدهکار مکلف است در حین اجرای فرآیند تسویه از طریق صدور اسناد تسویه خزانه، از تسویه نقدی و غیرنقدی مطالبات اشخاص متقاضی (به میزان مبلغ مورد درخواست و ثبت شده در زیرسامانه تسویه و تهاتر) خودداری نماید.

۱-۶) با توجه به ماده (۱۹) قانون محاسبات عمومی کشور، موضوع طلب اشخاص متقاضی از دولت (بدهی های قطعی دولت به اشخاص متقاضی) شامل: ۱- تحویل کالا بدون قرارداد ۲- تحویل کالا با قرارداد ۳- انجام خدمت (پیمانکاران) بدون قرارداد و ... می باشد که فهرست مذکور در پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی قابل دستیابی خواهد بود.

۱-۷) در اجرای اصل پنجاه و سوم قانون اساسی و ماده (۱۲) آیین نامه، دستگاه طلبکار و دستگاه بدهکار مکلف اند پس از صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول نسبت به اعمال حساب تسویه مطالبات و بدهی های مربوط به صورت جمعی - خرجی در

عملکرد منابع و مصارف به ترتیب در ردیف‌های شماره ۳۱۰۱۰۶ جدول شماره (۵) و ردیف شماره ۴۲-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) قانون بودجه سال جاری و در مورد اسناد تسویه خزانه نوع دوم دستگاه بدهکار مکلف است پس از صدور اسناد تسویه خزانه نسبت به اعمال حساب تسویه بدهی‌های مربوط به صورت جمعی-خرجی در عملکرد منابع و مصارف به ترتیب در ردیف ۳۱۰۹۰۱ جدول شماره (۵) و ردیف ۷۸-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره (۹) قانون بودجه سال جاری براساس دستورالعمل حسابداری مربوط موضوع بخشنامه‌های شماره ۵۴/۱۳۱۶۴۹ مورخ ۱۳۹۵/۷/۱۸ و شماره ۵۴/۲۴۹۹۹۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳ این معاونت، اقدام نماید.

۸-۱) مسئولیت اعمال حساب مبالغ تسویه شده مطابق نظام حسابداری بخش عمومی و تهیه چک لیست کنترلی بعد از صدور سند تسویه خزانه درخصوص اسناد تسویه نوع اول به عهده دستگاه اجرایی بدهکار و طلبکار (حسب مورد) و در خصوص اسناد تسویه خزانه نوع دوم برعهده دستگاه اجرایی بدهکار می‌باشد.

۹-۱) به استناد تبصره ماده (۱) آیین‌نامه بدهی‌های ایجاد شده از محل‌های خارج از منابع عمومی دولت نظیر منابع اختصاصی و سایر منابع دستگاه قابل تهاتر از این محل نمی‌باشد.

۱۰-۱) ملاک تسویه حساب در صورتی که مبالغ بدهی‌های قطعی و مطالبات قطعی دولت/بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی/بانک مرکزی متفاوت باشد، مبلغ کمتر و مبتنی بر تخصیص سازمان برنامه و بودجه کشور خواهد بود.

۱۱-۱) تسویه بدهی‌ها و مطالبات اشخاص حقوقی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام و یا مالکیت آنها به صورت مستقیم متعلق به اشخاص حقوقی متقاضی باشد، از طریق صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و یا دوم (حسب مورد) طبق مقررات مربوط مجاز است و احراز میزان سهام و مالکیت آن بر عهده دستگاه بدهکار می‌باشد. دستگاه بدهکار مکلف است مستندات مربوط را در زیرسامانه تسویه و تهاتر الصاق نماید. لازم به ذکر است تسویه بدهی‌ها و مطالبات اشخاص حقوقی که به صورت غیرمستقیم متعلق به سازمان تامین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی باشد، مجاز است.

۱۲-۱) به موجب تبصره (۷) ماده (۴) آیین‌نامه، در مواردی که اشخاص متقاضی مشمول اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم راساً نسبت به تسویه کسور سازمان تامین اجتماعی بابت بدهی‌های قطعی دولت اقدام نمایند، مبلغ کسور تسویه شده به مبلغ مطالبات آنها از دولت اضافه و تسویه آن از طریق اسناد تسویه خزانه نوع اول و دوم مجاز است.

۱۳-۱) لازم است در خصوص اعتبارات استانی دستگاه‌های بدهکار ذی‌ربط **فرم تاییدیه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مربوط** و درخصوص اعتبارات ابلاغی موضوع ماده (۷۵) قانون محاسبات عمومی کشور، دستگاه‌های ابلاغ گیرنده **فرم تاییدیه مخصوص دستگاه اصلی (ابلاغ دهنده)** مندرج در پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی را تهیه و در زیرسامانه تسویه و تهاتر پیوست نمایند. بدیهی است دستگاه اجرایی ابلاغ دهنده می‌باید علاوه بر درج در سامانه، اقدامات لازم برای ابلاغ اعتبار به موجب مقررات و دستورالعمل موضوع ماده یاد شده را معمول نمایند.

۱۴-۱) صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم، منوط به اجرای تکالیف مربوط به ثبت بدهی‌ها و مطالبات در سامانه مدیریت اطلاعات بدهی‌ها و مطالبات دولت (سماد) است.

۱۵-۱) پس از صدور اسناد تسویه خزانه در سامانه، ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها (بر اساس محل استقرار دستگاه اجرایی بدهکار) نسبت به ابلاغ سند تسویه خزانه به کلیه ذینفعان اقدام می‌نمایند و ابلاغ اسناد تسویه به

دستگاه‌های اجرایی متمرکز مستقر در مرکز توسط معاونت نظارت مالی و خزانه‌داری کل کشور (مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی) انجام می‌شود.

۱-۱۶) دستگاه‌های اجرایی بدهکار و طلبکار (حسب مورد) موظفند پس از صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول و نوع دوم، نسبت به تهیه و ارسال چک لیست‌های کنترلی مربوط (مندرج در پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی) اقدام و حسب مورد بر مبنای محل استقرار در خصوص دستگاه‌های اجرایی استانی و ملی مستقر در استان، به اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان ذیربط و در خصوص دستگاه‌های اجرایی ملی مستقر در مرکز، به مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی، ارسال نمایند.

۲) الزامات و نحوه درخواست صدور اسناد تسویه خزانه نوع اول در زیرسامانه تسویه و تهاتر:

۱-۲) به موجب بند (۳) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی صدرالذکر اشخاص متقاضی مشمول اسناد تسویه خزانه نوع اول عبارتند از اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی و خصوصی)، نهادها و موسسات عمومی غیردولتی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء و شرکتهای دولتی (بابت بدهی‌های انتقالی از اشخاص فوق الذکر در اجرای بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴-) بابت مطالبات از دولت که در چارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۸ ایجاد شده باشد.

۲-۲) دستگاه‌های اجرایی بدهکار شامل وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شرکت‌های دولتی (بابت اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تامین می‌شود)، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های آب و فاضلاب (بابت اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تامین می‌شود)، دارای بدهی قطعی به اشخاص متقاضی که تا پایان سال ۱۳۹۸ در چارچوب مقررات مربوط ایجاد شده است، می‌باید ضمن بررسی درخواست شخص متقاضی، نسبت به ثبت و تایید اطلاعات درخواست متقاضی و اطلاعات مربوط به بدهی مورد تهاتر خود در زیرسامانه تسویه و تهاتر اقدام نمایند.

۲-۳) دستگاه‌های اجرایی طلبکار شامل وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی که دارای مطالبات قطعی از اشخاص متقاضی بابت منابع عمومی که در چارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۸ ایجاد شده باشد، هستند، می‌باید بعد از دریافت درخواست تسویه از طریق زیرسامانه تسویه و تهاتر و پس از بررسی‌های لازم و اطمینان از معوق بودن مطالبات و اطمینان از صحت شماره طبقه‌بندی و عناوین ردیف‌های درآمدی مورد تهاتر، نسبت به ثبت و تایید اطلاعات مطالبات توسط ذیحساب/مدیر مالی و مقام مجاز/رئیس دستگاه اجرایی در زیرسامانه تسویه و تهاتر اقدام نمایند. فهرست مطالبات موضوع این بند، با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور تعیین و در زیرسامانه تسویه و تهاتر و پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی درج می‌شود.

۲-۴) دستگاه بدهکار می‌باید در تنظیم و ارسال درخواست‌های تهاتر، اولویت تقدم طلب طلبکاران را رعایت نمایند.

۳ الزامات و نحوه درخواست صدور اسناد تسویه خزانه نوع دوم در زیرسامانه تسویه و تهاتر:

۳-۱) به موجب بند (۴) ماده (۱) آیین نامه صدرالذکر، اشخاص متقاضی مشمول اسناد تسویه خزانه نوع دوم و تاریخ ایجاد بدهی های دولت که می باید در چارچوب قوانین و مقررات مربوط ایجاد شده باشد، به شرح جدول ذیل تعیین می شود. مسئولیت رعایت این بند به عهده دستگاه اجرایی بدهکار است.

ردیف	نوع اشخاص	تاریخ ایجاد مطالبات
۱	اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی و خصوصی)، از جمله ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و شرکت های تابع و وابسته به آن، اتحادیه ها و آستان های مقدسه، بیمه های غیردولتی	تا پایان سال ۱۳۹۸
۲	نهادهای عمومی غیردولتی، صندوق های بازنشستگی، بانکها، قرارگاه خاتم الانبیاء، پیمانکاران محرومیت زدایی قرارگاه خاتم الانبیاء، پیمانکاران خصوصی نوسازی مدارس، شرکت های دولتی تابعه وزارتخانه های آموزش و پرورش (بابت یارانه قیمت های تکلیفی)، و جهاد کشاورزی (بابت یارانه قیمت های تکلیفی) و شرکت های آب و فاضلاب استانی و شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (بابت یارانه قیمت های تکلیفی) و شرکت ملی نفت ایران و شرکت های تابع و وابسته به آن	تا پایان سال ۱۳۹۶

۳-۲) دستگاه های اجرایی بدهکار شامل وزارتخانه ها، موسسات دولتی، شرکت های دولتی (بابت اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تامین می شود)، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت های آب و فاضلاب (بابت اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تامین می شود) و دارای بدهی قطعی به اشخاص متقاضی می باشند، می باید ضمن بررسی درخواست شخص متقاضی، نسبت به ثبت و تایید اطلاعات درخواست متقاضی و اطلاعات مربوط به بدهی مورد تهاتر خود در زیرسامانه تسویه و تهاتر اقدام نمایند.

۳-۳) ستاد بانک/موسسه اعتباری غیربانکی و بانک مرکزی (در موارد تسویه بدهی اشخاص متقاضی مشمول به بانک مرکزی) پس از دریافت درخواست تسویه و تهاتر و بررسی های لازم، نسبت به کنترل، تکمیل و تایید اطلاعات در زیرسامانه تسویه و تهاتر اقدام می نمایند.

۳-۴) مطالبات بانک مرکزی، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی از اشخاص متقاضی مشمول می باید تا پایان سال ۱۳۹۸ ایجاد شده باشد و تسهیلات ارایه شده از محل منابع حساب ذخیره ارزی، صندوق توسعه ملی و وجوه اداره شده قابل تسویه از طریق صدور اسناد تسویه خزانه نوع دوم، نمی باشد. مسئولیت رعایت این بند به عهده بانک مرکزی/بانک و موسسات اعتباری غیربانکی طلبکار از اشخاص متقاضی مشمول می باشد.

۳-۵) به موجب تبصره (۴) ماده (۳) آیین نامه، مطالبات اشخاص متقاضی مشمول اسناد تسویه خزانه نوع دوم از دولت می باید براساس مبانی قانونی مشخص ایجاد شده باشد و یا از قبل بازپرداخت آن مورد تعهد و تضمین قرار گرفته باشد و یا تامین اعتبار آن در زمان ایجاد، در ردیف های بودجه سنواتی و موافقتنامه های متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور پیش بینی شده باشد.

۳-۶) بر اساس تبصره (۶) ماده (۴) آیین نامه، در مواردی که درخواست **حایز شرایط لازم** سازمان تامین اجتماعی به طور همزمان با سایر اشخاص متقاضی به دستگاه اجرایی بدهکار/مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی ارایه شود، اولویت صدور اسناد تسویه خزانه با سازمان مذکور می باشد.

۳-۷) تسویه بدهی اشخاص مشمول به بانک مرکزی، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی بر مبنای تسهیم بالنسبه بین اصل، سود و وجه التزام در چارچوب قوانین و مقررات مربوط به بدهی شخص مشمول انجام می شود. بانک مرکزی، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی ادعایی در این خصوص از دولت و بدهکاران که بدهی آنها تسویه شده است، نخواهند داشت. ۳-۸) براساس تبصره (۳) ماده (۴) آیین نامه، سقف مجاز تسویه بدهی هر بانک و موسسه اعتباری غیربانکی به بانک مرکزی از جمله بدهی بابت خطوط اعتباری، سپرده گذاری، اضافه برداشت (اصل و سود) که حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۳۹۹، ایجاد شده باشد، توسط بانک مذکور تعیین و ضمن اعلان عمومی، به وزارت و سازمان اعلام می شود.

۳-۹) نقل و انتقال مطالبات بین بانک ها، به موجب آیین نامه اجرایی جزء (۳-۲) بند (و) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور (موضوع تصویب نامه شماره ۵۱۷۷۴/ت/۵۷۸۷۷ هـ مورخ ۱۳۹۹/۵/۱۲ هیات محترم وزیران) می باشد.

لازم به ذکر است بروزرسانی های آتی راهنمای پیوست به همراه نکات تکمیلی، اطلاعیه ها، بخشنامه ها، فرم ها و چک لیست های مورد نیاز و هرگونه اطلاع رسانی بعدی در خصوص نحوه استفاده از زیرسامانه تسویه و تهاتر از طریق پایگاه اطلاع رسانی مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی به نشانی <http://iridmo.mefa.ir> اطلاع رسانی خواهد شد.

سید رحمت ا... اکرمی
معاون نظارت مالی و خزانه دار کل کشور